

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — Stev. 19.

NOVO MESTO, 1. julija 1950

Izhaja tedensko

Gradimo svoj dom

Prav vsem je še dobro v spominu, kakšni smo izšli iz domovinske vojne. Na vsakem koraku razvaline, požgani domovi, razdejane tovarne, uničena polja. Uničene so bile naše zaloge, obrabljena ali odvzeta naša osebna imovina. Lahko bi rekli: ostali smo v osvobojeni domovini gohi in bosu pred razdejanim domom. Poprijeli smo za delo. Popravili domove, uredili tovarne in ustvarjali boljše življenjske pogoje. In ne samo to. Pripravili smo tudi boljši življenjski standard ljudem, ki niso nikdar in nikoli v kapitalistični Jugoslaviji poznali življenja, vrednega delovnega človeka. Potrebe so bile velike, zahteve ogromne. Da bi vse to lahko izvršili in izpolnili obljube, je morala naša ljudska oblast razpisati ljudsko posojilo. Mnogi so tarnali in jadikovali za denarjem, ki so ga imeli po blazinah in nogavicah. Mnogi so jadikovali, da bo zopet vojna in zato rabi in potrebuje država denar. Prav nič čudnega ni bilo tako jadikovanje. Navajeni smo bili takega izsiljevanja od strani izkoriščevalskih držav. Vse take države, kakor so bili stara Avstro-Ogrska in Jugoslavija, so razpisale državna posojila le takrat, kadar so bile že povsem v razsulu, ko so mogočni oblastniki uvideli, da bodo izgubili svoje stolčke. Dejali so si: »Bolje je, da ljudstvo izgubi male prihranke, kot pa mi velike profite.« In res: ljudstvo ni nikdar dobilo vrnjena posojila.

Vse drugače je bilo z našim posojilom novo ustvarjeni Jugoslaviji. Ne po petih letih, ampak takoj že prvo leto in naslednje leto so dobili nekateri povrnjeno ne samo vsoto, ki so jo posodili, ampak tudi obresti, mnogi pa tudi nagrado. Iz tega denarja, ki je prišel skupaj pri vpisu posojila, se niso nakupovali kanoni, puške in drugo morilno orožje, ampak stroji, orodja in material za borbo proti naravnim nepravilnostim in težavam. Za borbo, za ustvarjanje boljših življenjskih pogojev. Tej borbi so že postavljeni večni spomeniki: Litostroj, Mariborski otok, Zirovnica, Brčko—Banoviči, Šamac—Sarajevo, Dunavski prekop, Avto cesta Bratstvo in Edinstvo, Rade Končar, Zelezniki, Novi Beograd, Nova Gorica itd., itd. Vse to nam daje vero v še lepše in še boljše življenje.

Takoj po osvoboditvi smo računali na večno zvestobo in nenehno prijateljstvo in tovarištvo med borci proti fašizmu. Računali smo, da bomo resnično po naukih Lenina in Marxa živeli pravo socialistično življenje, t. j., da nam bodo večji in bolj razviti narodi pomagali v naši borbi za izboljšanje življenjskih prilik. Toda urezali smo se. Zmotili smo se v svojih računih. Spoznali smo, da je le najboljše življenjski pregovor: »Pomagaj si sam«, ali kakor pravi naš južni brat: »Uzdaj se u se i u svoje «kljuse». In poprijeli

Pred razstava lokalnega gospodarstva novomeškega okraja

Te dni je v razstavnici pisarni poverjenosti za lokalno gospodarstvo v Novem mestu živahen vrvež. Predpriprave za razstavo lokalnega gospodarstva okraja, ki bo od 1. do 10. julija, so razgibale vsa okrajna in krajevna proizvodna podjetja, zadrugne delavnice in večji del obrtnikov. Vsi ti so z razstavnim odborom na čelu sklenili, da mora biti letošnja razstava verna slika gospodarske dejavnosti vseh treh sektorjev. Zato vzbujajo napovedana razstava že sedaj veliko zanimanja, saj obetajo prireditelji in razstavljalci pokazati marsikatero novost in zanimivost iz dosedanjega razvoja lokalnega gospodarstva.

Novomeški okraj je bogat na surovinah. Zaradi predvojne zaostalosti Dolenjske teh marsikje niso izkoriščali, marsikatera veja obrti, predvsem domače, pa je v zadnjih desetletjih zaspala. Razstava bo zato predvsem pokazala pota in možnosti za izkoriščanje domačih virov surovin, doslej dosežene uspehe in naloge, ki stoje pred ljudskimi odbori Dolenjske prav v tem pogledu. Gozdno bogastvo okraja bo na razstavi bogato zastopano. Raznovrstno predelavo lesa ter izkoriščanje odpadkov za izdelovanje uporabnih predmetov bodo pokazala državna, zadrugna in privatna podjetja. Lesna galanterija in suha roba bosta zastopani pred-

vsem po Suhokrajčanih. Iznajdljivost KLO Zužemberk za razvoj lokalnega gospodarstva bo presenetila markikakšen ljudski odbor, ki v svojem lokalnem gospodarstvu v zadnjih letih morda ni napravil niti koraka naprej, a ima bogate surovine pred nosom.

Kaj vse se da narediti iz raznih vrst glin — in te je skoraj povsod v okraju na pretek —, bodo pokazali pečarji, lončarji in opekarnarji. Sentjernejska domača lončarska obrt se bo topot predstavila z izvirnimi izdelki posebno dobro je novomeški okraj založen tudi s kremenčevim peskom. Doslej so našli že 20 vrst najfinejšega peska, med njimi tudi specialni pesek, ki ga nujno potrebuje težka industrija. Okraj že zalaga s tem peskom nekatere tovarne — velikane naše petletke, izvažajo pa ga tudi v inozemstvo. Za pesek — devize!

Industrija gradbenega materiala, lesna, čevljarska, mizarska, kovinarska, tekstilna stroka in druge, vse se pripravljajo za razstavo, na kateri bodo pokazale svoj napredek zadnjih let. Nad 70 obrtnikov se bo kosalo v sposobnosti in iznajdljivosti v proizvodni in reparaturni delavnosti. Domača obrt iz Suhe Krajine in šentjernejske doline se bo prav tako postavila. Lovci bodo razstavili kože polhov, ki so dragocen izvozni predmet, kakor tudi kože drugih divjadi. Krajevni ljudski odbori so že poslali vzorce rudnin, ki se nahajajo v njihovih krajih. Razstavo bodo poživili tudi prispevki čebelarjev, planincev in športnikov, sodelovali bosta pa na njej tudi republiška tovarna igrači in tekstilna tovarna iz Novega mesta.

Izpušeno ne bo seveda tudi gostinstvo s tujskim prometom, saj je Dolenjska mnogim delovnim ljudem naše domovine še vedno precej nepoznana dežela. Prirodne lepote Roga in Gorjancev bogate partizanskih spomenikov iz bližnje slavne preteklosti, čar doline Krke in vabljivost dolenjskih vinskih gor, vse to bo hkrati s prikazanimi uspehi na razstavi lokalnega gospodarstva pričalo, da gre Dolenjska krepko po poti, ki si jo je izbrala že v letih narodnoosvobodilne borbe. Razstava lokalne industrije, obrti, domače obrti in komunalne dejavnosti v Novem mestu bo zato nova močna vzpodbuda za bodoče delo in izpolnitev nalog, ki jih pred lokalno gospodarstvo okraja postavljajo potrebe ljudstva

Tg

Razstava lokalnega gospodarstva NOVO MESTO - 1.-10. julija 1950 v osnovni šoli

SPORED:

V soboto, 1. julija ob 4. uri popoldne otvoritev

Zborovanja v sindikalnem domu:

V ponedeljek, 3. julija zborovanje vseh lokalnih podjetij državnega, zadrugnega in privatnega sektorja

V petek, 7. julija zborovanje vseh novatorjev, racionalizatorjev in udarnikov novomeškega okraja

Kulturno-prosvetne prireditve:

1. julija zabavni večer (gledališče SKUD »Dušan Jereb«)
2. julija koncert (orkester SKUD »Dušan Jereb«)
3. julija koncert vojaške godbe
4. julija koncert (pevski zbor SKUD »Dušan Jereb«)
5. julija Folklorni večer
6. julija zabavni večer (gledališče SKUD »Dušan Jereb«)

7. julija koncert (orkester SKUD »Dušan Jereb«)

8. julija zabavni večer (gledališče SKUD »Dušan Jereb«)

9. julija pevski koncert (pevski zbor SKUD »Dušan Jereb«)

Vse prireditve na zabavnem prostoru ob 21. uri

Izleti:

2. julija Gospodična — bolnica v Penderjevki — zadruga Orehovica; odhod ob 6. uri zjutraj

9. julija Trška gora; odhod ob 9. uri dopoldne

10. julija ob 11. uri dopoldne zaključek razstave s podelitvijo nagrad in diplom

Na razstavi bo tudi zabavni prostor
Vstopnina: 20 din za ogled razstave, 20 din za zabavni prostor.

smo še močnejše za kramp in lopato. Še močnejše smo pognali stroje, še bolj smo se zagrizli v delo. Naši rudarji so se zarili v zemljo in dnevno višali ogromne kupe zemeljskih zakladov za tek naših tovarov. Naš kmet je še močnejše zagrabil za vodke oral in večal površino orne zemlje, naš umski delavec je še huje napel možgane in ustvarjal nove in nove domisleke. Vse to je pripomoglo, da petletka naša teče... Še en napon, še ena vzpetina in prišli bomo na vrh, vrh prve naše petletke. Ali bomo pustili naš voz sredi klanca, ali bomo naš polet sredi višine ustavili? Ali bomo dopustili, da bi zdrknili navzdol? Ali se vam ne zdi, da se nam bodo smejali? »Vrag vas dal, pehali ste se in mučili, pritegovali pas, odpovedovali dobrotam. Zakaj? Za nič! Ljubčki moji, ali ste ob pamet?« Ali bi ne bilo tako, kot je na vasi s človekom, ki dan za dnem znaša svoje domovanje, se muči in trudi, da bi si ustvaril lepši dom in so mu vsi zavidni, pa se naenkrat ustavi, se usede

v gostilno in pije in zapije vse. Ne samo svoje žule in trud, ampak tudi svoj ugled.

O ne, prijatelji, z nami ni tako. Ali se spomnite na težke čase leta 1942? Ali se spomnite na hudo uro nemškega vdora leta 1943. in se spomnite na divjanje 1944. leta? »Mi se ne damo!«, smo zakričali v svet. In svet je dejal: »To je pa ljudstvo, to je pa narod!« Pomagajmo mu! In dosegli smo, kar je bila želja naših prednikov. In tudi sedaj se ne bomo dali. Mi gradimo sebi lepši dom in gradimo svojim zanamcem lepše čase. Dali bomo v skupnost kar imamo, dali bomo od sebe svoje prihranke in dali bomo državi vse, da bo lahko zadostila našim zahtevam. Bolje je, da v svoji družini zberemo prihranke, kot da bi v drugo hodili na posodo.

Prav zato se bomo odzvali našemu vodstvu, ki razpisuje drugo ljudsko posojilo, ki naj zagotovi rast našemu gospodarstvu, nam pa lepše in boljše življenje.

Zaprosili smo za 50% popust na železnici za obisk razstave.

Odlikovani sta III. krška in V. novomeška brigada

Za požrtvovalno delo pri izpolnjevanju plana sečnje lesa je Izvršni odbor Osvobodilne fronte Slovenije uvrstil med dosedanje udarne brigade tudi III. krško brigado.

III. krška brigada je presegla na sečišču Lesno industrijskega podjetja Straža pri Novem mestu svoj plan 6.392 kub. metrov za nekaj sto kubičnih metrov.

V brigadi je bilo živahno tudi politično in kulturno delo.

Izvršni odbor OF Slovenije je podelil najboljše brigadi v bazenu prehodno zastavo. Podeljena je bila V. novomeški brigadi, ker je izvrševala dnevno normo stoodstotno, kakor tudi za dobro kulturno in politično stanje v brigadi.

Privatni obrtniki in razstava lokalne industrije in obrti v Novem mestu

V mrzličnem delu za rastavo kolalne industrije in obrti, ki je prevzelo vsa novomeška, pa tudi podeželska zadruga in državna podjetja, tudi obrtniki privatnega sektorja ne stoje ob strani, nego je tempo dela zajel tudi nje in jih potegnili v svoj vrtnec. Kamorkoli, v katerokoli obrtniško delavnico tistih obrtnikov, ki so se za razstavo prijavili, stopiš, vidiš lahko, kako delajo, kako likajo in oblikujejo svoje za razstavo prijavljene predmete. Nekateri so svoje izdelke že dogotovili precej pred stavljenim rokom, pa zato izdelki že čakajo na prevoz na razstavični prostor, kjer bo čim boljše prikazana vsa obrtniška delavnost. Glasom prijavnice, ki jih je podpisalo 5 čevljarjev, 11 krojačev, 2 krojačici, 2 kolarja, 3 kleparji, 4 ključavničarji, 1 mizarjev, 2 pletilji, 1 vrvar, 7 kovačev in 1 mlinar, skupaj 50 obrtnikov, razberemo, da bo teh 50 obrtnikov razstavilo vsega preko 130 kosov raznih predmetov, med katerimi bodo nekateri predmeti prave umetnine, pa tudi izdelki, ki bodo tako po izdelavi ali zamisli in samoiniciativno najdenem materialu vzbujali veliko zanimanje. Poleg praktičnih in za vsakdanjo rabo potrebnih predmetov, bomo videli tudi predmete, ki sicer v praktičnem življenju človeku niso nujno potrebni, vendar pa jih človek uporablja kot okrasne predmete, da si z njimi okraši in polepša stanovanje in razveseljuje oko. Največ izbire bo seveda v mizarški stroki, kjer bo na vsak način vzbujala pozornost mala otroška jedilnica z dvema mizicama in 20 stolčki, kaj pripravna za DID, da ne omenjam krasnih spalnic, kabinetov in drugega pohištva, ki ga bodo privatni mizarji razstavili. Tudi »Okno novica« bo vzbujalo svojevrstno zanimanje, prav zaradi svojevrstne izdelave. Gospodinje pa bodo imele kaj

gledati, kako se popravlja stara počena železna posoda, ki jo tako zelo potrebujemo v gospodinjstvu, zlasti še na kmetih. Prav gotovo bo zanimivo pogledati, kako se iz odpadkov preji in volne popravljajo razne pletenine, ki postanejo tako popravljene uporabne še za daljšo dobo. Čevljarji nas bodo presenetili z vsakovrstno obutvijo, kar bo zanimivo toliko bolj, ker je danes težko dobiti usnje, kakršno bi bilo potrebno za izdelavo finejših stvari, pa si bodo nekateri čevljarji pač pomagali na drug način in se tako predstavili gledalcem kot pravi strokovnjaki, ki znajo včasih iz zelo skromnih sredstev kaj ustvariti. Seveda ne bodo zastajali krojači in krojačice. Tudi tu bo izbira mnogovrstna. Veliko nam obeta tudi kolarstvo, kjer naj bi bil prikazan nekaj razvoj kolesa. Pa kleparji in ključavničarji? O, tudi tu bo marsikaj novega in lepega, pa še bolj praktičnega in potrebnega v gospodarstvu ali gospodinjstvu. Zlasti kleparski izdelki bodo zelo poživili razstavo kmečko-gospodarskih predmetov. In kovači? Brane, ogrebalni in okopalni plugi, razne priprave za gozdarska dela in drugo, bodo priča, da naši podeželski kovači zelo dobro razumejo tok našega časa in njegov tempo in bodo s svojim delom dokazali, da so vedno pripravljeni kmečkemu ljudstvu izdelati tako orodje, ki mu bo olajšalo njegovo težavno delo.

Privatni obrtniki, ki se morajo boriti, kar se tiče materiala, še vedno z zelo velikimi težavami, medtem ko imajo razne zadržane in državne delavnice neprimerno več materiala na razpolago, bodo kljub temu pokazali, da so enakovredni z drugimi obrtniki, ter da so absolutno zmožni izučiti resnično dober obrtniški kader.

Šentjanški rudarji v borbi za plan

16. junija 1950 ob pol sedmih zjutraj so krmeljski rudarji pri St. Janzu izpolnili polletni plan. Dopoldanska izmena, ki je plan izpolnila, se je po končanem delu zbrala k slovesnosti, pridružili so se ji pa tudi rudarji dopoldanske izmene.

Pred separacijo je vse živo. Rudniška sli-rena je naznanila v vroče in soparno popoldne štirinajsto uro. Rudarji temnih, zagorelih obrazov so posedli prostor pred separacijo. Tovariši Riček, direktor podjetja, je po pozdravnih besedah opisal pomen delovne zmage in se zahvalil vsem, ki so s svojim trudom pripomogli, da je rudnik 14 dni pred rokom izpolnil svojo nalogo.

Šentjanški rudnik je eden izmed zaostalih slovenskih rudnikov, ki ni bil mehaniziran. Bivši lastniki so imeli le en cilj: izkoriščati delavce in kopati premog tam, kjer je bilo manj stroškov. Za zaostalost je še danes občutna. Vodstvo podjetja se zelo trudi, da bo rudnik v najkrajšem času za prvo silo opremljen z modernimi napravami. Sedanje ročno vrtanje premoga bo nadomestil kompresor, električni pogon bo zamenjal težko ročno delo.

Kljub tehničnim oviram so rudarji šentjanškega premogovnika izpolnili plan štirinajst dni pred rokom in s tem dokazali, da je njihova požrtvovalnost večja od vseh ovir.

Uspehi mesečnih planov so bili v prvih mesecih slabi. Ko pa je vodstvo prevzela nova uprava in ko so izboljšali delovno disciplino, je bil plan v mesecu marcu presežen za 2%, v aprilu za 43%, v maju za 22% in s 16. junijem za 25%.

K večji storilnosti dela so pripomogli tudi Trboveljčani, ki so odstopili nekaj starih strojev, s katerimi so mehanizirali dovoz premoga na separacijo.

Delovna disciplina pa še kršijo nekateri ponedeljkariji, katerim bo vodstvo rudnika odvzelo vse ugodnosti, ki jih imajo ostali rudarji. Pri delu so v prostem času rudarjem pomagali namesčenci rudnika s tehnič-

nim osebjem, pred nekaj tedni pa je prišlo na nedeljsko akcijo v rudnik tudi 36 tovaršev in tovarišic iz Republiškega odbora sindikata rudarjev.

Večja storilnost pri delu je pripomogla, da so dosegli tudi plan znižanja polne lastne cene, tako da se je šentjanški premog pri toni pocenil za 100 din.

Brigada osemkratnega udarnika Albina Sile, brigadirja Karla Stiha iz druge in Ivana Flajsa iz trinajste brigade, brigadirja Henrika Fabjana in vsi ostali rudarji pa bodo z mehanično ureditvijo rudnika pokazali, kaj zmorejo njihove roke. Šentjanški rudnik se bo kmalu uvrstil med srednje-velike slovenske rudnike.

Rudarjem v Krmelju pa bo treba čimprej zgraditi kopalnico. Sedaj odhajajo z dela neumiti in polni prahu. Pripravljeni so pomagati v prostih urah pri gradnji, vendar je kredit, ki je bil dodeljen za kopalnico, premajhen.

Tudi s preskrbo ni vse v redu. Mesa ne dobijo včasih po tri tedne. Od Okrajnega ljudskega odbora Trebnje pričakujejo več pomoči in uvidevnosti pri razdeljevanju živil. Za prevoz materiala jim je bil obljubljen avtomobil, vendar ga kljub dvakratnemu nakazilu še nimajo.

Rudnik, ki je med najzaostalejšimi v republiki in od katerega pričakujemo še veliko uspehov, se bo z mehanizacijo in po otvoritvi novega dnevnega kopa močno razvil. Šentjanški rudarji bodo s svojim naprednim, a častnim delom utrdili dobro ime dolenjskega rudarja. Dolenjski premogovni bazen, ki krije v zemlji še ogromne količine rjavega premoga, bo po zaslugi naših rudarjev prispeval dragocene stotine in tisoče ton premoga za industrijo, promet, podjetja in gospodinjstva.

S svojim zadnjim uspehom so šentjanški rudarji dokazali, da hočejo biti zmagoviti tudi v drugem polletju četrtega leta Titove petletke.

Zenja

Delo ljudske inšpekcije

Delo in uspehi Ljudske inšpekcije vedno znova potrjujejo njeno potrebo in nujnost obstoja. Ljudje z zadovoljstvom in razumevanjem spremljajo in podpirajo delo ljudskih inšpektorjev pri odpravljanju napak, ki povzročajo nezadovoljstvo med ljudstvom.

Ugotovitve posameznih skupin ljudske inšpekcije nas prepričujejo, da je v naših ustanovah in podjetjih, kakor tudi na vasi, po krajevnih ljudskih odborih, po državnem, zadržnem in privatnem sektorju še vedno precej nerodnosti in neznanja. Večkrat izhaja to iz sebičnosti in škodoželjnosti nekaterih posameznikov. Skupine ljudske inšpekcije so poleg komisije državne kontrole tisti ljudski organi, ki odkrivajo nepravilnosti, jih pomagajo reševati, če izvirajo iz nerodnosti ali nepoznavanja, ali pa jih javljajo oblastem, da one ukrepajo proti nameranim škodljivcem. Na ta način ljudstvo ne-

posredno vpliva na redno poslovanje vseh ustanov, podjetij, krajevnih ljudskih odborov, predvsem pa tistih, od katerih zavisi redna preskrba in dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva.

Oglejmo si nekaj primerov dela ljudske inšpekcije, kakšne napake je odkrila v nekaterih podjetjih in ustanovah.

Ljudska inšpekcija pri vaškem odboru OF Brusnice je odkrila, da je tehnična pokvarjena, ter da so zato potrošniki oškodovani. Pri izdajanju živilskih nakaznic na krajevnem ljudskem odboru pa je ugotovila nekaj slučajev, da upravičenci do zagotovljene preskrbe ne prejemaajo živilskih nakaznic, temveč so jih prejemale tisti, ki niso upravičeni.

Ljudska inšpekcija pri Vaškem odboru OF Smihel pri Novem mestu, ki je ena najboljših v okraju, je tudi stalno na delu. Koncem meseca napravi plan za prihodnji me-

sec. Tako je izvršila preglede v podjetjih, ustanovah, kmečki zadrugi in na krajevnem ljudskem odboru. Napake, katere so se pojavile, je že v kali zatrla.

Iz gornjih primerov vidimo, kako zelo je ljudska inšpekcija potrebna, da se take in podobne napake odpravijo. Vendar ugotavljamo, da se ji povsod ne posveča dovolj pažnje. Vedeti moramo, da je inšpekcija ena izmed oblik politične aktivizacije množic. V njej pride demokratičnost naše ljudske oblasti najbolj do izraza, saj je ljudstvo upravičeno kontrolirati delo državnih, zadrugnih in privatnih ustanov, katere morajo delati za skupen smoter. Obenem pa je to oblika najtesnejšega sodelovanja z ljudsko oblastjo, ki mora takoj ukrepati tam, kjer je potreba, da se napake odpravijo, krivci pa pokličejo na odgovornost. S pravilnim delom si bo ljud-

ska inšpekcija pridobila najširše množice, ki bodo v njej videli poroka, da tisto, kar jim pripada, dobe, obenem pa, da iz svoje srede izločijo vse tiste elemente, ki hočejo živeti na račun delovnega ljudstva. Zato je treba nuditi organizaciji ljudske inšpekcije vso pomoč pri njenem delu.

Naročamo vsem grupam ljudske inšpekcije, da vršijo preglede na zahtevo ljudstva ter da ne čakajo, kdaj bodo dobili pismeni nalog od strani Okrajne kontrolne komisije za izvršitev pregleda v ustanovi ali podjetju.

Tako bo delo pri vseh grupah ljudske inšpekcije uspešno, kot je zaželeno. Dolžnost grup ljudskih inšpekcij je, da sodelujejo pri ljudski oblasti, posebno sedaj, ko delajo razre-ze plana pri oddaji masti in mesa, tako da ne bo nepotrebnih napak, proti katerim se vsi borimo.

K. M.

Za 10 kg kopriv - 4 pare ženskih nogavic

Nekaj tednov me že bode v oči napis v izlozbi naše kmetijske zadruge: Nabirajmo zdravilna zelišča! »Dolenjski list« sprašuje bralce: »Ali tudi ti nabirajš zdravilna zelišča?« In na sestanku je povedal aktivist, da ležijo v naših gozdovih milijoni in milijoni dinarjev po tleh. No, sem si mislil, v hosto sicer pogosto zahajam, pa milijonov še nisem videl. Da bi se pa za lubje krljike, vrbe, pa za sladke koreninice, plavice, arniko, akacijo, lipo in drugih sto in ne vem koliko vrst zdravilnih rož, lubja ali korenin res dobilo tako lepe denarce — pa eno. Srečno namsem verjel.

Dokler se nisem opekel — z navadno bodečo koprivo...

Tako je bilo. Z ženo sva že nekaj tednov računala na levo in desno, kako bi obrnila točke. Za fanta rabiva čevlje, za njo blago za lahko obleko, no, zame pa nekaj perila. Bo šlo? O seveda bi šlo, če ne bi prišle vmes — nogavice.

»Nogavice potrebujem, pa konec!« je pri-bila žena.

Vzdihnil sem. Bo fant brez čevljev ali pa jaz brez srajce, sem računal in jo skušal prepričati, da bi se morda dalo še potrpeti nekaj časa s starimi nogavicami. Nič, pa nič. Nogavice morajo biti.

Tiste dni so v zadrugi preuredili izložbo; čez noč so postavili tja lepo tekstilno blago, elastiko, čevlje in — nogavice... Zraven pa vablji lepak: Nabirajmo zdravilna zelišča! In da je bila vsa stvar še bolj vablji, so dekleta iz zadruge nasadila v lončke in zabojčke prave rastline. V izložbi je rasla zajčja deteljica, arnika, male modre plavice, vejica akacije, črnega bezga, lučnika ali papeževe sveče, gozdne preslice, rman se je bohotil med tavžentrozami in — koprivami.

V nedeljo popoldne smo se odločili. Z ženo in s fantom sem zavl na gmajno; ob larku, ki se vleče za vasjo, je celo morje kopriv... Navadnih, pekočih kopriv... Izvlekli smo vsak po eno desno rokavico in začeli smukati liste. Najprej je šlo počasi. V vrečah se je komaj poznalo, da nabiramo. No, res smo se nekam nerodno sukali okoli rastline, ki smo jo doslej samo zaničevali.

Resolucija

Centralnemu komiteju KPS

Ljubljana.

Delovni kolektiv Gozdne manipulacije Poljane lesno-industrijskega podjetja Novo mesto, zbran na masovnem sestanku 17. VI. 1950, je obravnaval naše planske zadolžitve in izvršitev polletnega plana. Od tu Vam pošiljamo protestno resolucijo proti vsem onim, ki nas ovirajo pri izvrševanju naših nalog.

Zagotavljamo Vam, da zavirači pri nas ne bodo ničesar opravili. To obljublamo danes, ko je za naš kolektiv velik praznik. Razumeli smo pomen meseca gozdarstva in izvršitev plana. Vrgli smo se z vso silo na delo, kar daje jasno sliko današnji dan, ko proglašamo 38 udarnikov.

To naj bo dokaz, da stoji tudi naš kolektiv v prvih vrstah za izvršitev plana, hkrati pa naj bo odgovor vsem zgagarjem in spletkarjem, ki napihujejo zloglasno resolucijo Informbiroja proti naši socialistični ureditvi.

Še naprej bomo z delom dokazovali, da smo zvesti sinovi nove Jugoslavije in borci za čimprejšnjo izvedbo plana in izgradnje socializma.

Naj živi delavski razred nove Jugoslavije, borec za izgradnjo socializma! Naj živi CK KPS!

Naj živi maršal TITO, pod čigar vodstvom bomo vse naloge izpolnjevali! Udarniki gozdne manipulacije Poljane.

KAKO SMO POSTALI DELOVNI?

Na Selu pri Mimi šteje skupina Ljudske mladine Slovenije 14 članov, toda žal se to ni nikjer poznalo. Zakaj? Odbor je bil slab, to je bilo mnenje nas vseh. Kadar koli je bil sklican sestanek, jih je prišlo na sestanek zelo malo, ker je bil na sestanku vedno prepri. Povsem jasno je, da na takem sestanku ni hotel nihče ostati, zato so eden za drugim odhajali.

Sklenili smo, da izberemo nov odbor. In res takoj, ko je nastopil nov odbor, se je začelo življenje v naši skupini. Sestanki so bili vedno bolj obiskani in začeli smo s študijem. Napovedali smo tudi tekmovanje sosednjemu Zabrdju. Izvršili smo 60 prostovoljnih ur dela ter pritegnili še vso ostalo neorganizirano mladino. Organizirali smo tudi strelsko družino, ki prav lepo dela.

Zdaj, ko smo nastopili pravo pot, pa nam je treba tudi kaj nuditi. Saj ne zahtevamo veliko. Nujno potrebujemo svojo sobo, kjer bomo imeli sestanke, da ne bo treba iskati prostora šele tedaj, ko bo vsa skupina zbrana. V tej sobi bomo osnovali tudi knjižnico in imeli svoj kotiček. Če opravimo še to, potem bomo lahko s ponosom gledali na naše uspehe in se uvrstili med najboljše skupine v okraju.

S. S.

Z ZDRUŽENIMI MOCMI SE VSE NARED!

V St. Janzu so napravili v 8 dneh novo telefonsko linijo v dolžini 3223 m. Čeprav je bilo delo naporno in deževno vreme, so okoliški kmetje, delavci, učiteljstvo, pionirji in vse množične organizacije vztrajno in pridno delale. Tovariši Mirko Prijatelj in tovarišica Golobova sta delo dobro organizirala. 23. aprila so delali 14 ur. Pomagali so tudi telegrafisti pod vodstvom tov. Smolčiča. 26. aprila ob štirih popoldne je telefon zapel.

Vidite, z združenimi močmi, se vse naredi. — Dobruženici, Tržičani! Posnemajte šentjanževce, pa bo tudi pri vas kmalu telefon.

B. V.

Plodno delo orkestra SKUD „Dušan Jereb“ v Novem mestu

Ena najdelavnejših sekcij novomeškega simfoniknega kulturno umetniškega društva je bil v sezoni 1949/50 prav gotovo orkester. Poleg petih samostojnih koncertov je orkester nastopil še sedemnajstkrat z daljšimi ali krajšimi glasbenimi vložki na vseh pomembnejših akademijah, svečanostih in raznih prireditvah množičnih organizacij v Novem mestu in enkrat v Trebnju. Da je postal orkester s svojim resnim delom in z vidno rastjo tako v pogledu kakovosti kakor naraščajoče širine svojega repertoarja v kulturnem življenju mesta in okraja nepogrešljiv, je pričel poleg ostalega tudi obisk vseh njegovih prireditev.

V torek 13. junija je priredil orkester zaključni koncert letošnje igralske sezone. Pod taktirko tov. Jakoba Mikuliča je znova potrdil, da stremi za umetniškim izpopolnjevanjem in da sega pri tem tudi po zahtevnejših glasbenih delih. Za uvod je orkester zaigral Mendelson-Bertholdijevo Svatbeno koračnico, Godardovo Uspavanko in pestre Urbachovo Spomine na melodije. Skladbe so bile občuteno izvajane, čeprav bi v prvih dveh v nekaterih taktih bilo želeli še malo več skladnosti. Izvajalci so bili nagajeni za navdušenim priznanjem, ki je veljalo tudi čutno in tehnično dovršeni igri tov. Ondriška za njegov čelo-solo v Uspavanki. Nato je zapela altistka tov. Marija Gerdejeva odlomke iz Rubinsteinove Godine samote in Schubertove Smrt in deklica ter Pavčičevo Padale so cvetne sanje. S svojim nastopom je osvojila poslušalce, kar lahko trdimo tudi za naslednjega solista tov. Danila Kertla, ki je zaigral C. M. Webrovo Koncert op. 73 za klarinet solo. Oba solista je spremljal pri klavirju tov. Stane Fink.

Sledila je Schubertova Podoknica, katero je zapela tov. Gerdejeva s spremljevanjem orkestra. Solistka in orkester sta žela za svoje umetniško izvajanje zasluženo pohvalo. Za zaključek je zaigral orkester Čajkovskega Andante cantabile in Leutnerjevo Slavnostno uverturo. Obe skladbi sta izkoreninili polno in dali občutek vigranega, harmoničnega orkestra.

Ob polnem delu orkestra je treba omeniti tudi skrb za naraščaj, za katerega skrbi Glasbena šola. Njena zadnja javna produkcija je pokazala, da gradi na trdnih temeljih. Posebno priznanje gre članu orkestra tov. Dragu Sprocu, ki uspešno vodi mladinski orkester na Glasbeni šoli in ki je v kratkem času dosegel

s svojim vzgojnim delom lepe uspehe. Skoda le, da delovnih članov orkestra ne posnemajo tudi godbeniki novomeške godbe na pihala, ki še vedno samo životari. Čeprav je okrajni sindikalni svet lani nabavil za blizu 50.000 dinarjev raznih pihalnih instrumentov ter so v mestu na razpolago instruktorji vojaške godbe, to vprašanje ne pride z mrtve točke.

Ko zaključuje SKUD »Dušan Jereb« svoje kulturno prosvetno delo v letu 1949/50, se ob koncu sezone znova postavlja pred njegov orkester, dramsko družino in druge sekcije pe-reč problem dvorane za prireditve. Ode se-danje dvorane v DLP ni primeren za instru-mentalne in vokalne koncerte; nujno bi bilo napraviti primerno školjko iz lesenih plošč. Na drugi strani pa je ta dvorana edini prostor v mestu za vse predstave kinematografskega podjetja, za gledališke predstave, koncerte, nastope, akademije in vse druge proslave. Dvorana je postala za vse to premajhna, po-leg tega pa zaradi pogoste zasedbe trpi nemo-ten razvoj kulturnega in prosvetnega dela mesta. Ureditev tega vprašanja naj bi bila ena prvih nalog mestnega komunalnega go-spodarstva.

Orkester — in dramska družina poleg pev-skih zborov — v tem letu tudi ni mogel izpol-niti plana gostovanj po vaseh v okraju in drugje na Dolenjskem ter v Beli Krajini za-radi pomanjkanja prevoznih sredstev, ali pa so mu bila ponujena neprimerna prevozna sredstva tako za glasbila kakor za igralce. Primeren avtobus, s katerim bi razpolagal n, pr. Putnik s svojo novomeško podružnico, bi rešil lahko mimogrede tudi to važno vpraša-nje, poleg tega pa bi bil s tem storjen za tujskoprometni razvoj Dolenjske velik korak naprej. Lansko gostovanje orkestra in, pr. v Kostanjevici, St. Jerneju ter v Smarjškem in Dolenjskih toplicah je ostalo tamkajšnjim pre-bivalcem v prelepem spominu. Mnogim željam vaških kulturno umetniških društev, ki pro-sijo za gostovanje orkestra in dramske dru-žine, pa SKUD letos ni mogel ugoditi prav iz navedenega vzroka.

Bogat in iskren aplavz, s katerim so bili nagajeni godbeniki novomeškega orkestra ob svojem zadnjem koncertu, naj bo skromna za-hvala za njihovo vztrajno in nesebično delo. Hvaležni smo jim za umetnost, ki nam jo po-sredujejo.

T.

PIŠEJO NAM

ZAKAJ IN KOLIKO ČASA SE ...?

Kljub temu, da je danes tempo časa precej nagel, se nekatere stvari vendarle na noben način ne morejo premakniti z mesta. Sicer poznamo zasnovo Novomeščanov, toda po-znamo jih tudi z druge, boljše strani in ta stran narekuje vprašanje: Zakaj in koliko časa se ...? — Res, zakaj in koliko časa bomo še imeli v Novem mestu naše javno stranišče tako zaniško kot je? Ali ni škandal, da je na zunaj sicer še dokaj lična stavba javnega stranišča pod Bregom pri mostu znotraj taka, da te vrže nazaj, ko hočeš v sili tja ...? Kaj si neki more misliti tujec, ki mu je treba uporabe javnega stranišča? Ali se to res ne da odpomoči? —

Zakaj še vse do danes ni zadostne učilne razsvetljave in koliko časa bomo še čakali nanjo, saj nam je bila že tolikokrat obljubljena? Ubogi tujec — domačina sploh ne mo-remo šteti za človeka, ki bi učilno razsvetl-javo potreboval, ko se preobrača po mestnih ulicah, takole okrog polnoči ... Dodobra si pretrese mozeg, ko kobali čez kamenje in dru-go poulično ropotijo, ki jo je po naših ulicah kar nekoliko preveč ...

Zakaj bi n. pr. ne bilo mogoče tlakovati Ljubljanske ceste in Glavnega trga vsaj tja do novomeške postaje? Zakaj bodo to lahko izvedli v Črnomlju, kakor smo pred kratkim čitali v našem listu? Ali je to gorostasen problem? Zdi se, da bi bilo treba le malo dobre volje, pa bi šlo.

Zakaj in koliko časa stoji in bo stal dro-bilec za kamenje tik pri vhodu v Sokolsko ulico pri bivši mesarji Dolenc. Nekdo je znal podreti del razbite Seidlove hiše. Pospraviti kamenje in ga na drobilo zdobiti ter nato vse skupaj pospraviti, pa ne zna nihče. In tako stoji ta drobilec, ki bi bil na kakem dru-gem mestu morda bolj potreben, s kablom vred, ki se vije po ulici kot kača in kar vabi, da bi si ga kdo »izposodila«, pred vhomom v ulico in ovira vsako normalno kretanje mi-moidočih.

Zakaj in koliko časa še, se bodo poprav-ljali avtomobili in motorji na Florjanovem trgu. Ali ja ta trg, ki je namenjen za prodajo živil, morda vzelo v najem kako avtomobil-sko podjetje, da ga tebi nič meni nič uporabl-ja za avtomobilsko delavnico? Nekaj časa so stali polomljeni avtomobili samo na prostoru pod Seidlove hiše, sedaj pa se delavnica in parkiranje avtomobilov razteza že vse tja pod kostanje, med prodajalke živil.

Zakaj in koliko časa še, bomo gledali skozi velika polkrožna okna okrajnega magazina samo praznino ali kvečjemu kake zaboj, škatle in podobno? Ali se vam nič ne zdi ško-da tako lepega, velikega in svetlega prostora, da se uporablja za skladišče starih zabojev, škatel in podobnega embalažnega materiala, ko bi se dalo tako krasen prostor urediti za vse kaj drugega, koristnejšega?

Zakaj še do danes nimamo v Novem me-stu kopališča za civilno prebivalstvo in ko-liko časa bomo še čakali nanj? Ze dostikrat se je govorilo o tem, toda ni še prišlo do uresničitve, da bi se kopališče za »te uboge purgarje« uredilo. Vsak od nas ni tako srečen, da bi mu bilo dovoljeno kopati se v vojaškem kopališču, zakaj bi torej mesto ne poskrbelo tudi v tem pogledu za tiste meščane, ki ne morejo na vojaško kopališče. Ali ste mnenja, da ti ljudje niso potrebni hladilne kopeli?

Zakaj in koliko časa še ...? Marsikaj bi se še dalo tu vprašati, pa za danes bodi do-voľ. Ob priliki pa spet kaj.

-r-

ZAKLJUČEK TEDNA MIO V AJDOVCU

Dne 11. junija smo v Ajdovcu imeli prav lep zaključek tedna matere in otroka s pri-srečno proslavo.

Proslavo je otvorila tov. učiteljica Balant Francka s prav lepim pozdravom in raztol-mačila ljudem pomen Tedna matere in otroka.

Nato je predsednica Antifašistične fronte žena s prepričevalnim govorom povabila vse žene, ki še niso organizirane, k iskrenemu sodelovanju. S tem bi ajdovske žene stopile v vrsto graditeljev socializma. Pri tej pro-slavi pa so sodelovale tudi druge množične organizacije. Sekretarka Rdečega križa Aj-dovec, Longar Boža je prav lepo recitala pesmico o malem detetu. S kratkim nago-vorom ie v imenu Zveze borcev in otroških negovalk tov. Mirtič prikazala skrb ljud-ske oblasti za zdravo in srečno bodočnost naših mater in otrok. Potem so pionirji na-stopili z deklamacijami, petjem in igrice, kar so vsi udeleženci sprejeli z velikim zadovoljstvom. Za zaključek proslave so male pionirke nastopile še s fizikalno točko. S temi simboličnimi vajami so pio-nirke marsikateri materi privabile solze v oči. Spoznale so, da njihovi otroci pod do-brim vzgojnim vodstvom dosegajo zelo lepe uspehe.

Po končanem nastopu je bil roditijski sestanek, na katerem so bili starši opozor-jeni na nekatere napake otrok in pozvani, naj skupno s šolo vzgajajo svoje otroke. Na-to je Fronta žena podelila 16 materam in njihovim dojenčkom pleničke. Razdelilo pa se je tudi 280 kg mleka v prahu.

Vsem tistim, ki se še danes smejejo za našimi hrbiti in nočejo razumeti današnje stvarnosti pa odgovorjamo: »Ne bojte se, pu-stili vam bomo, da boste sami želi in po-spravili, kar vam bo prinesel smeh. Kljub vašemu nasprotovanju pa bomo mi, ki se zavedamo svojih dolžnosti do skupnosti, vztrajno stopali naprej za izboljšanje živ-ljenjskih prilik.

Mirtič Julka

ALI V TIHABOJU RES NIMAMO VSI PRAVICE DO ZDRAVE PITNE VODE?

Iz naše vasi se še nismo oglasili v Do-lenjskem listu, ker pač nismo imeli kaj na-pisati. Sedaj pa je prišla tudi k nam suša in s tem prevažno vprašanje vode. Vse-povsod razpravljamo o studencu in vodnjaku in prav je, da o tem zvedo tudi drugi.

Ker nam primanjkuje ob vsaki večji suši vode, smo se odločili zaprositi Okrajni ljud-ski odbor Trebnje, da nam odobri potrebni material za popravilo vaškega studenca. Okrajni ljudski odbor je uvidel nujno po-trebo popravila studenca in zato nam je poslal potrebno količino cementa. Toda na svetu so ljudje, ki vedno mislijo samo na sebe. Tako se je zgodilo tudi pri nas, da misli spodnji konec vasi ali bolje rečeno ne-kaj družin samo na sebe. Ves cement si lastijo posestniki spodnje vasi in pravijo, da je ce-ment namenjen za vaški vodnjak v spodnjem koncu vasi, ki bo služil v času suše za slučaj požara.

Sklicali so sestanek, toda na njega niso povabili zgornji del Tihaboja, pač pa Kra-jevni ljudski odbor Sv. Križ pri Litiji. Na tem sestanku so potrdili predlog za zidavo vodnjaka v dolnjem delu vasi. Na ta način bo ostal gornji del vasi brez vode.

Vsi smo mnenja: če nam je Okrajni ljud-ski odbor dal cement za prepotrebni stu-denec za vso vas, potem je nepravilno, da se uporabi ta cement za vodnjak, ki bo ustrezal samo manjšemu delu vasi. Prošimo ljudsko oblast, da uredi vse, da se preskrbi voda vsem vaščanom.

Tihobojčani

KJE JE VZROK?

Kakor vsi delovni ljudje v državi, tako tudi mi v Dolenjskih Toplicah prejemamo živilske nakaznice, na podlagi katerih nam je zagotovljena določena količina živil, brez katerih je redna prehrana delovnega človeka nemogoča. Vendar pa je to, da preje-mamo v redu živilske nakaznice, vse pre-malo, ako v redu ne dobimo tudi tega, kar nam te nakaznice zagotavljajo. Zato se vsak dan pojavlja vprašanje, kje je vzrok, da nam koncem meseca ostanejo neizrabljene nakaznice, mi pa uživamo nezabeljen krom-pir in solato.

V letošnjem letu smo dobili meso dva-krat, 24. marca in 29. ali 30. aprila v koli-činj enotedenskega obroka. Za mesec april maščob nismo dobili, pač pa prve dni ju-nija 40% maščob za mesec maj. Zato nas je nemalo začudila objava MTP v dnevnem časopisu, da se delitev maščob za mesec maj zaključí 11. junija. Po tej objavi iz-gleda, da smo opravili kar za dva meseca. Kaj pa z drugimi predmeti, danes smo 19. junija, a za maj še nismo dobili koruznih izdelkov. Za tekoči mesec pa razen mila še nismo dobili ničesar. Prav zato, ker se to ponavlja iz meseca v mesec in nam otežkoča redno prehrano, pri ljudeh pa vzbuja slabo razpoloženje, po drugi strani pa slabi de-lovno sposobnost, upravičeno želimo, da ob-lastveni organi poiščejo vzroke teh nered-nosti in poskrbijo za redno dobavljanje vseh predmetov zagotovljene preskrbe.

Pika

KJE TICI MALOMARNOST?

Marsikdo je upravičenega mišljenja, ko pravi, da je malokatero podeželsko mesto ta-ko nečisto, kot je ravno naše. Tudi »Pavliha« je to stvar že večkrat prežvekoval, ali Novo-meščanov se to prav nič ne prime. Kdorkoli pride na obisk v Novo mesto je vedno v strahu, da se kje ne zgubi v kupih smeti, ki jih vidiš kamorkoli stopi ali se ozreš.

Pa se čudijo in sprašujejo od kod toliko podgan, saj jih prej ni bilo toliko. Na vprašanje je kaj lahko odgovoriti. Ugotoviti mo-ramo, da je zdaj redka hiša, katera ne bi redila prašiča, ko je bil to prej redek pojav v samem mestu. Povsod, kjer redijo prašiča, se polaga premalo pažnje na snago, odpadkov je povsod več kot preveč. Kje se potem re-dijo podgane, prav gotovo je v takih krajih žarišče teh nagnusnih živali.

Novo mesto ni bilo še nikdar v taki ne-snagi kot je danes, čeprav smo v 20. stoletju. Vse apeliranje od raznih strani za čistočo in red je brez vsakega uspeha. Dolžnost vsake-ga posameznika pa je, da se za čistočo bolj pobriga vsaj pred svojo hišo in s tem bi se ta golazen že sam po sebi zmanjšala. Izgleda, da imajo naši ljudje preveč sočutja s pod-ganami, zato so se pojavile v taki množini.

Samo malo truda in z majhnim denarjem lah-ko uničiš podgane. Vsakemu lastniku ali najemniku hiše je dana možnost, da se jih iznebi. Isto velja to za vse poslovalnice Okrajnega magazina, Kmečke zadruge ter ostale ustanove. Strup za podgane je vsako-mur na razpolago v okrajni lekarni.

Dolžnost vsakega posameznika je, da se iznebi te nadloge in da se mesto spravi že enkrat na primerno višino čistoče. Kdor redi podgane, je prav gotovo malomaren. Kultura človeka, vasi in mesta je mera čistoče.

Naj navedem samo en kričec primer, ki zbode vsakega mimoidočega človeka. Pot v Kandiji pod mostom nad studenčkom je pravo kolektivno smetišče in celo še več. Pod hišo pri bivši Kastelčevi trgovini opaziš po drevju in po tleh rablene mesečne vložke, kar iz-gleda kot novoletna jelka. Odkod padajo, ne vem, prav gotovo skozi okno. Tudi to je odraz kulture.

M. R.

POTROŠNIKI IN SINDIKATI

V Toplicah je veliko število potrošnikov, kateri smo odvisni le od zagotovljene pre-skrbe in nimamo možnosti preskrbovati si živilske potrebščine na prostem trgu, ker tega v Toplicah ni in tudi ni sredstev za njih nabavo po takih cenah kot so trenutno v veljavi po mestih. Pri kmetih pa tega ne moreš kupiti, ker kmetje sami ali nimajo ali pa nočejo prodati. Večina teh potrošni-kov je včlanjena v sindikatih in zato se tudi na sestankih obravnava v glavnem le vprašanje preskrbe. Tako smo tudi na seji naše podružnice obravnavali ta problem in ugo-tovili razne nerednosti, ki se morejo od-praviti le z redno in celotno preskrbo, po-sebno, ako hočemo odpraviti nezadovoljstvo in nergenje ter zavarovati zdravje in de-lovno sposobnost ljudi, ki so odvisni le od gotovljene preskrbe.

H. F.

MESTNI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

Prišel sem v Črnomelj po službenih oprav-kih in me je tako zaneslo na MLO. Kar za-čuden sem bil, ko sem videl, da se tovariš tajnik ukvarja s stanovanjskimi problemi, kar je gotovo nepotrebno, ker mislim, da je tam postavljen tovariš, ki naj bi se bavil s tem.

Po drugi strani, tam še do sedaj niso na-pravili plan pomladanske setve in tako so plani živine in odkupi odpadli in zaspali spanje pravičnega. In zakaj vse to? Mislim, da bi bilo tudi tam treba malo boljše organi-zacije dela in potrebno je, da bi OLO malo bolj konkretno pregledal naloge MLO in tako tudi MLO spravili enkrat v red, da ne bo vedno v zaostanku in da bo kaznoval ljudi, ki ne izvršujejo nalog, ki jih imajo. Težka so danes dela, katera so postavljena pred razne referente, zato naj bi tova-riš tajnik podrobnejše prečital razne okrož-nice, katere prihajajo in ne samo razdeljeval referentom, pač pa jim sam pomagal pri delu in tako bi spravili stvar na tekoče. Zraven tega imajo tam tudi precej mestnih pod-jetij, katera niso v najboljšem redu in po-slovanju. N. pr.: brivsko podjetje, ki nosi lokalnemu gospodarstvu precej, ni pa tam resnega človeka, ki bi se bolj zanimal za uslužbenca tega podjetja. MLO ima takega tovariša in zakaj ne bi bil on v brivnici, če se že vidi, da tam ni energične roke in da pred sedanjo tovarišico nimajo uslužbenca avtoritete in zapuščajo službo kar za nekaj dni. Take ljudi je treba poučiti, če pa ne gre, pa tudi brez njih ne bo oškodovan zadržni sektor, ker zavedati se je treba, da so tam učenci in tem je treba tolmačiti, kaj je zadržni sektor, da postanejo s časom mojstri svojega poklica.

S takim načinom bomo povzdignili zadrž-ništvo na deželi in zgradili nov kader ljudi, ki nam bodo potrebni v socialistični družbi.

Stefančič Jože

SE ENA IZ MOKRONOGA

Vlak je vozil proti Sevnici. Med potniki, ki so sedeli v moji bližini, je tekel živahen, nepriljen razgovor. Skrajja se za bese-dičenje nisem zanimala. Ko pa je vlak vozil proti Mokronogu, sem nehote pri-sluhnila.

»So pa tiči, ti mokronoški železničarji! Zadnjič je dobil mizar iz Mokronoga po že-leznici material. Železničarji so ga seveda spravili v shrambo. Pa ti pride mizarjev sin z obvestilom, da bi dvignil material. »E, ne boš! Prinesi ga en litreček, pa se bomo naprej zmenili!« Poslušen fant prinese vino in stvar je v redu. »Kaj hočeš, znajdi se!«

Pa me je gnala ženska radovednost in sem pogledala na mokronoški postaji skozi okno. In kaj sem videla?

Vlaku se približata prometnik in še en uslužbenec. Pozornost sem obrnila na junaškega uslužbenca. Hrabro je zmetal mlečne vrče iz prtljagega voza na tla, tako da so revčkom kar rožički pokazali. Ležali so drug čez drugega na vse mogoče načine, sa-mo tako niso stali kot bi morali. O lepih, gladkih aluminijastih vrčih ni duha niti slu-ha. Obtočeni so čakali, da jih bo neusmi-ljeni železničar še enkrat premetel.

Ali se tako čuva ljudsko premoženje?

Potnica

FIZIKULTURNI NASTOP SOL

Kakor vsako leto, tako so tudi letošnje leto učenci in dijaki šol iz žužembskega sektorja pokazali celotno delo na fizikulturnem polju. V velikem številu se je zbrala mladina iz vseh šol, le iz SeI pri Hinjah se vodstvu šole ni zdelo vredno in potrebno, da bi pripeljal upravitelj svojo mladino, kaj še, da bi nastopila s kakšno fizikulturno točko.

Pred telovadnim nastopom se je razvila ob godbi in petju velika povorka po trgu. Pred samim začetkom nastopa je zbrano mladino v imenu okraja pozdravil tov. Mavrovič. Nato je šolski upravitelj tov. Mrvar v obširnem govoru vzpodbujal mladino k delu in ljubezni do socialistične države in poudaril, da moramo biti hvaležni za vse našemu velikemu učitelju maršalu Titu.

V prvi točki programa so nastopile dijakinje sedemletke z raznobarnimi rutami. Vaja je bila dobro izvedena. V bodoče je pri težjih sestavah (mahanju rok) paziti na večjo skladnost gibov. Z vajo z zastavicami so nastopili dijaki sedemletke. Vsekakor je bila za take korenjake vaja prelahka in bi nastopili lahko s kakšno boljšo in težjo telovadno točko. Prav prijetno so nas presenetile učenke osnovne šole Ajdovec. Skladnost gibov, ljubka izvedba in pa izredna pestrost telovadnih gibov so pripomogli, da je bila to ena najlepših telovadnih točk. Tudi učenci iz Dvora, ki so nastopili mešano, deklice s kiji, dečki pa s palicami, so prikazali prav lepo in skladno celoto. Manjkala je le sproščenost in večja prožnost gibov, toda vaja je bila izredno lepa. Sledile so še razne igre. Z narodnimi koli se je program zaključil. Prireditev je prav dobro uspela, tako da so vzgojitelji lahko prav zadovoljni. To jim mladina poklanja za plačilo. Gledalci, ki jih je bilo lepo število, kar ne morejo prehlaviti truda, ki so ga vzgojitelji vložili v prireditev in v pravilno vzgojo naše mladine. S. Hoiko

IZ ST. PETRA

Kulturno umetniško društvo St. Peter je naštudiralo Nušičevega »Navadnega človeka« ter ga uprizorilo 28. maja v St. Petru, 4. junija pa je gostovalo v Vavti vasi. Obe uprizoritvi sta prav dobro uspeli. KUD ima v načrtu še eno gostovanje ter ponovitev na domačem odru. Z »Navadnim človekom« smo prepodili pajke iz domačega odra, kakor tudi iz odra, kjer smo gostovali. Ob enem pa smo dokazali, da ni res tako, kot nam je bilo očitano.

OBVESTILO
MOBILIZIRANIM VOZNIKOM

Ker mnogi vozniki, ki so na osnovi Uredbe o dolžnostih v gozdarstvu in lesni industriji v preteklem letu vršili prevoze in spravilo, niso prejeli plačila za svoje

delo, poziva Generalna direkcija za lesno industrijo LRS vse te voznike, da do 31. julija predložijo pristojnim Lesno-industrijskim podjetjem dokazila o svojem delu v letu 1949 zaradi obračuna in izplačila, in javijo svoj točen naslov.

Generalna direkcija
za lesno industrijo LRS

OKRAJNA
MEHANIČNA
DELAVNICA

TREBNJE

OKRAJNA
LEKARNA

TREBNJE

»PLANOBNOVA«

okrajno gradbeno podjetje in projektivni biro

TREBNJE

Okrajni magazin

uprava

TREBNJE

V borbi za petletni plan!

Republiško odkupno podjetje

„ŽIVINO-ODKUP“

GROSUPLJE

podružnica TREBNJE

KMET PAVEL, KLEPAR
TREBNJEKRAJEVNO ČEVLJARSKO
PODJETJE

Trebnje

OBRTNA NABAVNA
PRODAJNA ZADRUGA

TREBNJE

OKRAJNO

ZDRUŽENJE
OBRTNIKOV

Novo mesto

OKRAJNA
OBRTNIŠKA NABAVNA
PRODAJNA ZADRUGA
Z O. J.

Novo mesto

Tekstilna
tovarna

NOVO MESTO

TELEFON ŠT. 31

OKRAJNI
MAGAZINNOVO
MESTO

z osemnajstimi poslovalnicami
v mestu in z dvanaajstimi v okraju
in sicer v:

Straži, Dvoru, Žužemberku, Toplicah,
Uršnih selih, Stopičah, Birčni vasi,
Mirni peči, Št. Jerneju, Škočjanu,
Šmarjeti in Beli cerkvi

OSKRBUJE

delovno ljudstvo
okraja Novo mesto
z blagom zajamčene
oskrbe in vsem

prostim trgov v tekstilu, čevlji, galanteriji, železnino, kurjavo,
kemičnimi in elektrotehničnimi izdelki, srebrnino in urami,
okraski, pohištvo in drugim